

Podsumowanie miesiąca – kwiecień 2025 r.

Posted on 2025-04-30

Szanowni Państwo, na początek przypomnienie: w lipcu 2025 r. UODO zmienia siedzibę. Budynek przy ul. Stawki 2 idzie do remontu. Naszą nową siedzibą będzie budynek przy ul. Moniuszki 1A, 00-014 Warszawa.

Zmiana siedziby nie wiąże się z obowiązkiem zamieszczenia nowego adresu urzędu w klauzulach informacyjnych administratorów ochrony danych. Jednak ci administratorzy, którzy w swoich klauzulach informacyjnych zamieścili dokładny adres UODO, są zobowiązani do aktualizacji tej informacji. Druga ważna wiadomość: w maju będzie można nas spotkać w Poznaniu. W ramach akcji „UODO rusza w kraj” będziemy tam 20 i 21 maja.

Akcja ta jest elementem naszej działalności edukacyjnej, bowiem im więcej wiemy o danych osobowych, tym sprawniej i lepiej możemy działać. W kwietniu udało nam się wykonać w tym zakresie ważny krok: MEN zgodziło się z naszymi propozycjami i od 1 września 2025 r. uczniowie będą zdobywać wiedzę na temat ochrony danych osobowych nie tylko w ramach przedmiotów informatyka i etyka, ale także w ramach edukacji obywatelskiej oraz edukacji zdrowotnej. To istotna zmiana, która pozwoli młodym ludziom lepiej rozumieć zagadnienia związane z ochroną prywatności, odpowiedzialnym przetwarzaniem danych osobowych, a także z bezpiecznym korzystaniem z technologii cyfrowych.

Dane osobowe dotyczą każdego elementu naszego życia:

- W kwietniu wystąpiłem do Rzecznika Praw Obywatelskich o wsparcie w rozwiązaniu problemu prawnego dotyczącego danych osobowych przetwarzanych w Instytucie Pamięci Narodowej. Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem sądów administracyjnych art. 71 ustawy o IPN nie wyłącza ustanowionych w RODO kompetencji nadzorczych Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych w sprawie przetwarzania przez IPN danych osobowych, lecz rozszerza je na dane osób zmarłych. Tymczasem NSA w wyroku z 5 lutego 2025 r. wyraził pogląd odmienny. Uznał, że art. 71 ustawy o IPN należy odczytywać w ten sposób, że przepisy RODO znajdują zastosowanie wyłącznie do Bazy Materiału Genetycznego, którą IPN tworzy w celu prowadzenia prac poszukiwawczych oraz identyfikacji, a zatem kompetencje PUODO dotyczą tylko danych osobowych przetwarzanych w tej Bazie. Dlatego zwróciłem się do RPO, by ten wystąpił o podjęcie przez Naczelny Sąd Administracyjny uchwały mającej na celu wyjaśnienie rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych. RPO przysługuje takie ustawowe uprawnienie, Prezesowi UODO - nie.
- Poprosiłem Ministra Spraw Zagranicznych, by ustawa o wykonywaniu orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka uwzględniała zagadnienia dotyczące danych osobowych i prawa do prywatności. PUODO chętnie się w nie włączy. Po to jesteśmy - żeby wspierać i pomagać.
- Ministerstwo Rozwoju uznało nasze uwagi dotyczące przepisów o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych. Chodzi o to, że w obecnej wersji

wymagają zamieszczania numerów ksiąg wieczystych we wnioskach o ustalenie lokalizacji inwestycji oraz w podejmowanych w tych sprawach uchwałach rady gminy. A uchwały te publikowane są następnie w BIP, i każdy może sobie zajrzeć do danych z ksiąg wieczystych. Ministerstwo zapowiedziało, że zmieni te przepisy.

- Zakład pogrzebowy zgubił w czasie transportu dane swoich klientów – znaleziono je w rowie przy drodze. To jedna z tych historii, które pokazują, że gdyby administrator danych przeprowadził porządną analizę ryzyka dla danych, zapewne nie przewoziłby potem swojej dokumentacji na odkrytej przyczepie bez żadnego nadzoru. To poważne zaniedbanie doprowadziło do incydentu i za nie – a nie za zgubienie danych – byłem zmuszony nałożyć na administratora karę finansową.

Stanowiska PUODO

Z naszych ważnych stanowisk chciałbym zwrócić uwagę na wystąpienie do władz Polskiego Radia z przypomnieniem, jak można przetwarzać dane osobowe w materiałach dziennikarskich. To pokłosie głośnej sprawy Radia Szczecin, którego dziennikarz ujawnił dane dziecka, które miało być ofiarą pedofila. Dziecko to potem popełniło samobójstwo.

Wskazaliśmy również na problem kamer nasobnych ratowników medycznych. Po ujawnionych przez media przypadkach ataków na ratowników udzielających pomocy rząd szuka sposobów zwiększenia ich bezpieczeństwa. Jednym z pomysłów jest wyposażenie ratowników w kamery nasobne. Trzeba go jednak rozważyć, uwzględniając głęboką ingerencję takiego rozwiązania w prywatność – zarówno ratowników, jak i osób, którym udzielana jest pomoc. Wystąpienie do Ministra Zdrowia było konsekwencją pisma Krajowej Sekcji Pogotowia Ratunkowego i Ratownictwa Medycznego NSZZ „Solidarność”.

Ważne wyroki

Naczelny Sąd Administracyjny podtrzymał decyzję Prezesa UODO o nałożeniu kary administracyjnej w wysokości 25 tys. zł na Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach za niezgłoszenie naruszenia ochrony danych osobowych oraz niezawiadomienie o naruszeniu osób, których dane dotyczą. NSA uwzględnił również skargę kasacyjną RPO od wyroku WSA, który wcześniej podtrzymał decyzję PUODO z 6 kwietnia 2020 r. w sprawie tzw. ustawy kagańcowej. NSA uchylając wyrok sądu niższej instancji, przychylił się tym samym do stanowiska RPO, zgodnego z nowym stanowiskiem organu nadzorczego w tej sprawie, gdyż w maju 2024 r. wystosowałem pismo procesowe, w którym wniosłem o uwzględnienie skargi kasacyjnej RPO.

Wiedzą o danych osobowych dzieliliśmy się jak zwykle na licznych spotkaniach i konferencjach

Wspomnę tu tylko o:

- debacie „Przeciwdziałanie przestępstwom w świecie cyfrowym” na 29. Banking & Insurance Forum,
- konferencji Służby Geodezyjnej i Kartograficznej „Wykorzystanie nowoczesnych

technologii w geodezji i kartografii”,

- • konferencji „Ochrona danych osobowych w dobie współczesnych wyzwań” na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- • konferencji „Centralny Rejestr Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych jako narzędzie jawności życia publicznego. Plany i wyzwania”, zorganizowanej przez Ministerstwo Finansów, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego,
- • konferencji „Dzień ochrony danych osobowych w medycynie”.

Więcej o spotkaniach, które organizujemy i w których bierzemy udział, można się dowiedzieć pod tagiem:

- Kolejny wykład ekspercki z cyklu „Ochrona danych i technologia” jest dostępny pod tym adresem.

Na koniec chcę się z Państwem podzielić radością z powodu uhonorowania mnie prestiżowym tytułem „Wybitna Osobowość Roku 2025 – Wizjoner Prawa” podczas gali „Osobowości i Sukcesy” 2025, która odbyła się 13 kwietnia w Warszawie. Tej nagrody nie byłoby bez byłych i obecnych współpracowników w UODO, Biura RPO, samorządu radców prawnych oraz organizacji społecznych. To wspólna praca i zaangażowanie tych środowisk pozwalają skutecznie chronić prawa obywatelskie, współpracować z instytucjami publicznymi, pozarządowymi, biznesowymi i naukowymi, zarówno w zakresie egzekucji prawa, jak i edukacji prawnej całego społeczeństwa.

Mirosław Wróblewski

Prezes UODO